

24.6.2010

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Dotyczy: **Petycji 1667/2009, którą złożył Walter Grytzik (Niemcy) w imieniu Günтера Modlingera, w sprawie naruszenia dyrektywy Rady 2003/8/WE (pomoc prawna w sporach transgranicznych)**

1. Streszczenie petycji

Prawnik reprezentujący klienta zaangażowanego w spór prawny dotyczący nieruchomości na Ibizie twierdzi, że Hiszpania narusza dyrektywę Rady 2003/8/WE dotyczącą usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych przepisów odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze. Odmówiono udzielenia pomocy prawnej w związku z podróżą w celu stawienia się w sądzie, co, jak utrzymuje prawnik, jest niesłuszne.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 24 lutego 2010 r. Zwrócono się do Komisji, aby dostarczyła informacje (art. 202 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji, otrzymana dnia 24 czerwca 2010 r.

Petycja

Składający petycję, niemiecki prawnik, opisuje spór prawny na Ibizie. W imieniu klienta zwrócił się on do sądu pierwszej instancji na Ibizie o udzielenie pomocy prawnej w sprawie roszczenia z tytułu rekompensaty za inwestycję w nieruchomości.

Sąd pierwszej instancji zarządził w tej sprawie przesłuchanie na Ibizie. W wezwaniu

sądowym podkreślono, że niestawienie się na przesłuchanie będzie równoznaczne z wycofaniem sprawy. Składający petycję złożył odwołanie od rzeczzonego wezwania i zwrócił się o zwrócenie z góry kosztów podróży bądź zwolnienie jego klienta z obowiązku osobistego stawiennictwa. W petycji nie zawarto informacji na temat tego, jak sąd ustosunkował się do złożonego odwołania. Powód nie stawiał się na przesłuchanie. Na mocy decyzji sądu z dnia 10 kwietnia 2007 r. działania prawne uznane zostały za wycofane.

Składający petycję twierdzi, że decyzja hiszpańskiego sądu jest sprzeczna z dyrektywą Rady 2003/8/WE (pomoc prawna w sporach transgranicznych).

Uwagi Komisji

Komisja nie ma prawa do interweniowania w zakresie indywidualnych przypadków naruszenia prawa, chyba że chodzi o jawne pogwałcenie prawa unijnego przez państwo członkowskie lub organ państwowy.

Unia Europejska przyjęła specjalne zasady w celu promowania dostępu do pomocy prawnej w sporach o charakterze transgranicznym dla osób, które nie dysponują wystarczającymi środkami, a pomoc taka jest konieczna do zapewnienia im dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Zasady te zostały określone w dyrektywie Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. dotyczącej usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze. Trzeba jednak zauważyć, że dyrektywa określa jedynie minimalne wspólne standardy w odniesieniu do pomocy prawnej w takich sporach. W przypadkach nieuregulowanych przez dyrektywę postępowanie cywilne w zakresie pomocy prawnej leży w gestii władz krajowych.

Dyrektywa nie określa szczegółowych zasad postępowania dotyczącego wniosku o pomoc prawną. Dyrektywa reguluje jedynie takie przypadki, które charakteryzują sytuacje transgraniczne, np. zawiera zapis o zasadach składania i przekazywania wniosków o pomoc prawną (art. 13 dyrektywy) i właściwych organach oraz języku (art. 14). W art. 15 dyrektywy określono w stopniu podstawowym zasady postępowania dotyczącego wniosków o pomoc prawną. Dyrektywa nie określa jednak szczegółowych zasad postępowania dotyczącego wniosku o pomoc prawną.

Ponadto art. 7 dyrektywy nie odnosi się do postępowania dotyczącego wniosków. Postępowanie dotyczące udzielania pomocy prawnej jest określone wyłącznie w rozdziale IV (art. 12 i następane) dyrektywy. Tak więc art. 7 dyrektywy dotyczy jedynie kosztów, które muszą zostać pokryte, *jeśli* pomoc prawna zostaje udzielona, nie zaś gdy sąd prowadzi postępowanie dotyczące wniosku o pomoc prawną. Zatem w odniesieniu do postępowania cywilnego dotyczącego udzielania pomocy prawnej zastosowanie ma prawo krajowe (zob. *MüKo-Rauscher*, ZPO, § 1076ust. 3; *Zöller-Geimer*, ZPO, § 1976 ust. 4).

Zgodnie z 19 punktem preambuły do przedmiotowej dyrektywy „sądy państw członkowskich, rozważając wymóg osobistego stawienia się osoby w sądzie, powinny wziąć pod rozwagę wszelkie korzyści, jakie niosą ze sobą postanowienia rozporządzenia Rady nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych”. Ani jednak w art. 12

(i następnych), ani art. 7 dyrektywy nie wspomina się o zwolnieniu strony od osobistego stawiennictwa na przesłuchaniu sądowym. W żadnym z tych artykułów nie mówi się także o konieczności płatności z góry dla wnioskodawcy.

Jeśli więc składający petycję uważa, że jego prawa zostały naruszone, powinien domagać się zadośćuczynienia na szczeblu krajowym we właściwych sądach hiszpańskich.

Wniosek

Biorąc pod uwagę to, że dyrektywa Rady 2003/8/WE nie ma zastosowania w przypadku sprawy poruszonej w petycji, Komisja Europejska nie może interweniować w imieniu składającego petycję.